

ለሳቅ ለፈገግታ!

አቶ ተስፋዬ ገብረ አብ በህግ አሮሞ ሆኛለሁ ይለናል
አቦ ተወና!

ይህን የታሪክ ትፋት የበላበትን ወጪት ሰባሪ፣ ያጎረሰውን እጅ ነካሽ፣ የሻቢያ ሰላይ
እንደትልቅ ደራሲ ለሚያሞካሹት ኢትዮጵያዊ ነን ለሚሉን ማፈሪያዎች ሁሉ ይብላን!

እነሆ ከዚህ በታች ያለውን ቅርሻቱን አንበው ይሳቁ ወይም ይዘኑ ለሀገር ወዳዶች እያረረ ሳቀ የባሕር ማሽላ ነው ነገሩ፡-
በኢትዮጵያችን የተጠነሰሰውን ሴራ ልብ ይበሉልን።

እምቢኝ ለዘረኝነት! እምቢኝ ለወያኔዎች፣ ለአነጎችና ሻቢያዎች!
ኢትዮጵያዊነት ያለጥርጥር በዘረኞች መቃብር ላይ እንደገና ፈክቶ ያብባል።

ከአሜሪካ መልስ

በታዋቂው የታሪክ ምሁር በፕሮፌሰር መሃመድ ሃሰን (POSA አመራር አባል) እንዲሁም በመጫና ቱለማ ማህበር ጋባኸንት በአሜሪካ ያደረግሁትን
የሶስት ወራት ቆይታ አጠናቅቄ ወደ ኤርትራ ተመልሻለሁ።

ለፕሮፌሰር መሃመድ፣ ለመጫና ቱለማ ማህበር አባላት፣ እንዲሁም በተዘዋወርኩባቸው የአሜሪካ ግዛቶች፣ በዋሽንግተን ዲሲ፣ በኒውዮርክ፣
በላስቬጋስና በሚኒሶታ የደመቀ ወንድማዊ አቀባበል ላደረጉልኝ፣ በክብር ላስተናገዱኝ አሮሞ ወገኖች ሁሉ ከፍ ያለ ምስጋናዬን በይፋ ማቅረብ ተገቢ
ሆኖ አገኝቼዋለሁ።

በተጨማሪ የዋሽንግተን ዲሲ የኤርትራ ኮሚኒቲ አባላት በተለያዩ ፕሮግራሞች ከኔ ጋር ባደረጉት ልዩ ቆይታ በእጅጉ ተደስቻለሁ። በአጠቃላይ
ከአፍሪቃ ቀንድ ዜጎች ጋር በአካባቢያችን የፖለቲካ ጉዳዮች ላይ፣ እንዲሁም በስነፅሁፍ ነክ ርእስ ጉዳዮች፣ ካደረግሁዋቸው ውይይቶች እጅግ ብዙ
ትምህርት ቀስሜያለሁ። በመሆኑም ጉዞዬ ሙሉ በሙሉ የተሳካ ነበር።

• • •

ከአሜሪካ መልስ እነሆ! በህግ አሮሞ ሆኛለሁ።

አሮሞ መሆን “ኢትዮጵያዊ መሆን” ማለት ግን አይደለም። ወደፊት የአሮሞ ህዝብ ስለማንነቱ በነፃነት ሲወሰን ያን ጊዜ የሚታይ ይሆናል።

ኢትዮጵያዊነትን በመተው አሮሞ ብቻ ሆኖ መቆየት እንደሚቻል ግን ቀደም ሲል በሞጋሳ ባህል አሮሞነትን ከወሰዱ ግለሰቦች ተረድቻለሁ።

አንትሮፓኮሎጂስት ቦኒ ሆሎኮም፣ (ቃበኔ) እና አስመርም ለገሰ (ሃዩ) ሊጠቀሱ ይችላሉ። በመሰረቱ ለገዳ ገብረአብ የሚያስፈልገው ትልቁ ጉዳይ
እውቅናው ነበር። ግማሽ የህይወቱን ክፍል የታገለለት አላማ በመጨረሻ በአሮሞ ህዝብ ፊት ዋጋና ሞገስ ማግኘቱ በትክክለኛው መስመር ላይ ሲጓዝ
እንደቆየ ማረጋገጫ ሆኖለታል።

እንግዲህ በሞጋሳ ስርአት መሰረት አሮሞነትን በኩራት የተቀበልኩ በመሆኑ በአሮሚያና በአካባቢያችን ጉዳዮች ላይ የመፃፍ ብቻ ሳይሆን፣ የመሳተፍ
ጭምር ግዴታ አለብኝ። ከዚያም ባሻገር ትግሉ ሲጠናቀቅ፣በመጨረሻ ዘመን ገዳ ገብረአብ ከገላን እስከ ከረዩ በተዘረጋው ጥንታዊ የአሮሞ ግዛት ላይ
ለአስተዳዳሪነት ሊወዳደር ይቻላል። የአሮሞ ህዝብ ራሱን በራሱ ማስተዳደር ሲጀምር ገዳ ገብረአብ ከየረረ እስከ ጨፌ ድንሳ በተዘረጋው ነፃ ሁዳድ
ላይ የበቆሎ እርሻ ስራ ሊሰራ፣ በጎችና ዶሮዎችን ሊያረባ፣ ሰፋፊ መስኮቶች ያሉት ገልመ ገዳ ሊገነባ፣ በዙሪያውም ቀያይ ቅጠሎች ያላቸውን ዛፎች
ሊተክል አሳብ አለው። ይህ አሳብ ህልም አይደለም። ነገ ይፈፀማል።

ዋሽንግተን ዲሲ ላይ ሰኢታት በወሰደ ባህላዊ ስነስርዓት አሮሞ መሆኔ ሲረጋገጥ አባቱ እንዲሆኑ በጉባኤው የተመረጡት አቦ ሉቤ የሚከተለውን
ተናግረው ነበር፤

“ከዚህች ቀን ጀምሮ ገዳ ገብረአብ በህግ የኛ ሆኖአል። ገዳ ላይ የሚደርስ ጥቃት ካለ ከጎኑ እንቆማለን። ገዳን የነካ እኛን እንደነካ ይቆጠራል።”

ይህ ሲነገር እልልታና ጭብጨባ የዋሽንግተን ዲሲን መልካ አደመቀው። በአካባቢው የነበሩ ነጭ አሜሪካውያን ምን እየተካሄደ እንዳለ ባለማወቃቸው
በመደነቅ ያዩ ነበር። እኛ ግን ከ2800 አመታት በፊት ጀምሮ በቱለማም ሆነ በመጫ ሰዎች ይካሄድ የነበረውን ስርአት በመፈፀም ላይ ነበርን። የገላን
አራተኛ ልጅ፣ የሃንዳ፣ የዳኩ እና የኢሉ አባት የአድአ ጥቁር አፈር እንደመሆኔ እኔም አንገቴን ጎንበስ በማድረግ ምስጋናዬን ገለፅኩ።

አሮሞ መሆኔ እንደተሰማ ከጠላቶቼ አንዱ ጎረቤቱ ለሆነ አሮሞ የተናገረውን በተዘዋዋሪ ሰማሁ፤

“የኢትዮጵያን አንድነት እንዲያተራምስ ህጋዊ እውቅና ሰጣችሁት። አዘንኩባችሁ!!”

• • •

ርግጥ ነው “አሮሞ” የሚለው ቃል ሲነሳ የሚረበሹ ወገኖች አሉ። አሮሞዎች “አሮሞ” የሚለውን ቃል እንዳያነሱ የማሸማቀቅ ተፅእኖ ለማድረግ
አሁንም ድረስ ይሞከራል። በመኪናው ውስጥ የአሮምኛ ዘፈን ከፍቶ የሚሄድ ሰው ካጋጠማቸው፣ “ይሄ ዘረኛ!” ይሉታል። ታክሲ ውስጥ አሮምኛ
የሚናገር ሰው ሲሰሙ ተገላምጠው ያዩታል። ከደብተሮቻቸው በወረሱት አሸማቃቂና አስፀያፊ ስድብ አሮሞ አሮሞነቱን እንዲሸሽ ለረጅም ዘመናት
ጥረት አድርገው ሳይሳካላቸው ቀረ። በርግጥ እነዚህ ሰዎች አማሮች አይደሉም። “ኢትዮ- አማሮች” ተብለው ይታወቃሉ። በኢትዮጵያዊነት እና
በአንድነት ስም ለአንድ ወገን መብት መክበር የሚታገሉ ናቸው። እነዚህን ወገኖች በተገኘው አጋጣሚ ሁሉ ድብቅ አጅንዳቸውን መግፈፍ ያስፈልጋል።
በዚህ ዘመን ተሸፋፋው መጓዝእንደማይችሉ መንገር ያስፈልጋል። ወያኔ የአሮሞን ህዝብ መብት የረገጠ አፋኝ ቡድን ነው። ኢትዮ አማሮች ደግሞ

ከወያኔ በከፋ ደረጃ የኦሮሞን ህዝብ መብቶች ለማፈን ጊዜ የሚጠብቁ መሆናቸውን የኦሮሞ ህዝብ ጠንቅቆ ሊረዳው ይገባል። በመሆኑም ከወያኔ መውደቅ ቀጥሎ የኦሮሞ ህዝብ ከባድ ፈተና የሚገጥመው ከእነዚህ እሳዩ ላይ መጥተው ቁጭ ካሉበት ሰፋሪዎች ነው።

የአሜሪካ ቆይታዬን በተሳካ ሁኔታ አጠናቅቄ ቀጣዩን ዳጎስ ያለ “ታሪክ ቀመስ ልቦለድ ድርሰት” ለመጻፍ ወደ ኤርትራ ተመልሻለሁ። አስመራ ባረፍኩ በሶስተኛው እለት ከOLF ሰዎች ጋር ጥቂት የራት ላይ ቆይታ አድርገን ነበር። ዳውድ ኢብሳ ባደረገው አጭር ንግግር፤

“የኦሮሞን ጉዳይ በማንሳቱ ጥቃት የደረሰበት ደራሲ ተስፋዬ ገብረአብ የመጀመሪያው አይደለም። የመጨረሻው ላይሆንም ይችላል።” ሲል ተናግሮአል።

እኔም አንድ ነጥብ አንስቼያለሁ፤

“መጪው ዘመን የኦሮሞ ህዝብ ዘመን ነው።” ካልኩ በሁዋላ አከልኩበት፤ “...የኦሮሞ ህዝብ ጭቆናን በጭቆና የመመለስ ባህል ስለሌለው፤ በመጪው ዘመን በማንኛውም ጊዜ በሚጀምረው የኦሮሞ ህዝብ ዘመነ መንግስት አካባቢያችን የተሻለ ሰላምና ፍትህ እንደሚያገኝ ተስፋ አለኝ።”

• • •

እነሆ! ወደ ኤርትራ ከተመለስኩ ሳምንት ሞላኝ።

ትናንት ወደ ምፅዋ ሄጄ ነበር። ምፅዋ የሚያስኬድ ምንም ጉዳይ አልነበረኝም። የተጓዝኩት ለቀይባህር ደረት የሞቀ ሰላምታ ለማቅረብ ብቻ ነበር።

የቀይባህር የምሽት ማእበል ናፍቆኝ ነበር። የምፅዋ መቀት በጣም ናፍቆኝ ነበር። የጀበና ቡና እና ፈንዲሻ - ባህሩ ዳርቻ ናፍቆኝ ነበር።

ህዳር 2፤ 2014 ዓህላክ ሆቴል ስደርስ ሊመሽ ምንም አልቀረውም። በቅፅል ስሙ ባዙቃ ብለን የምንጠራው፤ የOLF ታጋይ ማምሻውን ወዳለሁበት ብቅ ብሎ ተገናኝተን ነበር። ከሰላምታ በፊት እንዲህ አለኝ፤

“ከበፍቃዱ ሞረዳ ጋር ያደረግኸውን ቃለመጠይቅ ዛሬ ማለዳ አሜን (OMN) ቴሌቪዥን ላይ ተከታትዬው ነበር። ጥሩ ነበር። በጣም ጥሩ ነበር።

ብቻ በአንድ ነገር ቅር ብሎናል። ‘የወሎ አማሮች’ ስትል ሰማንህ። ምን ለማለት ፈልገህ ነው? ከመቼ ወዲህ ነው ወሎ የአማራ የሆነው?”

• • •

ባህሩ ዳር ቁጭ ብለን አመሸን...

ሰማዩ በሩቅ ቀልቶ ታየን። ብዙም ሳይቆይ መሸ። ጨርሶ ጨለመ። ባህሩን ተሻግሮ በርቀት ብርሃን አየሁ። ብልጭ ብልጭ ይላል። የሳዑዲ አረቢያ ዳርቻ አይመስለኝም። እንዲህ በቅርብ ርቀት ሊታይ አይችልም። በርግጥ አሰብ ባህሩ ዳርቻ ቁጭ ያለ የየመንን የሌሊት መብራት ማየት እንደሚችል ሰምቻለሁ። ከዚህ ከምፅዋ ግን የሳዑዲ አረቢያ ዳርቻ ሊታይ አትችልም። በሩቅ የማየው ብርሃን ‘ምን እንደሆነ’ ባዙቃን ጠየቅሁት፤

“ገደም ነው።” ሲል ነገረኝ።

“ገደም” ምን እንደሆነ አላወቅሁም። “ገደም ምንድነው?” ብዬ መጠየቅ ግን አልፈለግሁም። በነገው እለት ገደም ምን እንደሆነ ለማወቅ ብርሃን ወዳየሁበት አቅጣጫ በታንኳ እጓዛለሁ...